

**საქართველოს მევენახეობა-მელვინეობის
მიკროზონალური პოტენციალის ოპტიმალური
გამოყენების გზები**

DOI.org/10.36962/104/3-5/202101133

პაატა კოლუაშვილი

სტუ პროფესორი

ლადო არაბიძე

სტუ დოქტორანტი

რეზიუმე

მომიხილულია მსოფლიოში ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინის წარმოება და ტენდენციები, გაანალიზებულია საქართველოს მევენახეობა-მელვინეობაში მიკროზონალური სოფლის მეურნეობის ამჟამინდელი მდგომარეობა და სამომავლო პერსპექტივები. ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინო მნიშვნელოვნად განსხვავდება სუფრის ღვინის წარმოებისგან და გააჩნია საერთაშორისო ღირებულება. ნაშრომში საქართველოსა და მსოფლიო მელვინეობის წამყვანი ქვეყნების მაგალითზე დასაბუთებულია თუ რატომ არის ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინის ზონების ჩამოყალიბება საქართველოს მელვინეობის ეკონომიკის განვითარების ერთ-ერთი საუკეთესო გზა. ჩამოყალიბებულია მსოფლიოს მიკროზონალური სოფლის მეურნეობის უნიკალური მოდელები და წარმოდგენილია საქართველოზე მორგებულ მოდელთა ვარიაციები, რომლებიც განავითარებს ქართულ მევენახეობა-მელვინეობას, გაზრდის ხარისხს, ცნობადობას საერთაშორისო ბაზრებზე და, რაც მთავარია, შექმნის ეკონომიკურად მძლავრ მელვინეობის სეგმენტს. გაკეთებულია დასკვნა მსგავსი ტიპის ღვინის წარმოების უპირატესობის შესახებ. ასევე წარმოდგენილია რეკომენდაციები მიკროზონების შესწავლისა და ჩამოყალიბების შესახებ. სტატისტიკაში გაანალიზებულია მიკროზონების მნიშვნელობა როგორც სოფლის განვითარებაში, ასევე საქართველოს ღვინის წარმო-

ებასა და ეკონომიკაში და მისი გავლენა სოციალურ და ეკონომიკურ შედეგებზე.

საკვანძო სიტყვები: ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინო, მიკროზონა, მეღვინეობა-მევენახეობა, ღვინის ეკონომიკა, მიკროზონალური სოფლის მეურნეობა.

შესავალი

საქართველოს მეღვინეობა-მევენახეობა დიდი გამოწვევის წინაშე დგას. საქართველოში ჩატარებული უკანასკნელი კვლევები აჩვენებს, რომ ქართული ღვინის საშუალო ფასი 2-ჯერ უფრო დაბალია ვიდრე ფრანგული ღვინის, 0.2-0.3 დოლარით ნაკლები ავსტრალიურზე, ახალ ზელანდიურზე კი 1.5-ჯერ ნაკლებია. (Arabidze, L. 2019) სტატისტიკა აჩვენებს, რომ საქართველოში მიუხედავად საქართველოდან გაზრდილი ექსპორტის მაჩვენებლისა, კვლავ რჩება ფასის პრობლემა. საქართველო კვლავ იღებს ნაკლებ ფასს ღვინის ინტენსიურად მწარმოებელ ქვეყნებთან შედარებით. სწორედ ამ პრობლემის მოგვარების ერთ-ერთ გზას წარმოადგენს მიკროზონალური მეღვინეობის საფუძვლები. ჩვენ მიმოვიხილავთ საქართველოში არსებულ მდგომარეობას და წარმოვაჩენთ რა ეკონომიკური პოტენციალი გაგვაჩნია ახალი ზონების ჩამოყალიბებისთვის. სტატიაში მომივიხილავთ იმ ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინოებს, რაც გააჩნია ქვეყანას, მათი მოდიფიკაციისა და გაუმჯობესების შესაძლებლობებს და ასევე იმ ბუნებრივ-ეკონომიკურ პოტენციალს რაც არსებობს ახალი მიკროზონების ჩამოყალიბებისთვის.

საქართველოსა და მსოფლიო მაღვინეობის ეკონომიკური მდგომარეობა

უკანასკნელი კვლევები საქართველოს ღვინის ექსპორტის შესახებ, რომლებიც საქართველოს ღვინის ეროვნულმა სააგენტომ 2020 წელს გამოაქვეყნა, საკმაოდ საგანგაშოა. დოკუმენტში „ღვინის ეროვნული სააგენტო 2020 წლის ანგარიში“ ნაჩვენებია, რომ საქართველოდან მოცემულ წელს 92.4 მილიონი ბოთლის ექსპორტი განხორციელდა, ექსპორტირებული ღვინის

ჯამურმა ღირებულებამ კი შეადგინა 216.5 მილიონი ა.შ.შ. დოლარი. თუ გადავიყვანთ ამ რიცხვებს ერთეულის ღირებულებაში მივიღებთ, რომ 1 ბოთლი საქართველოდან ექსპორტირებული ღვინის საშუალო ფასი - 2.343 ა.შ.შ. დოლარია. აქედან გამომდინარეობს, რომ ერთი ლიტრის ღვინის ფასი 3.12 ა.შ.შ. დოლარია. (ღვინის ეროვნული სააგენტო, 2021) ცნობისთვის როიტერსის ინფორმაციით, 2016 წელს, საფრანგეთიდან ექსპორტირებული 1 ლიტრი ღვინის ფასი 6.43 ა.შ.შ. დოლარია. საფრანგეთი მსოფლიო ექსპორტიორ ქვეყნებში რაოდენობრივ მონაცემებში იკავებს მხოლოდ და მხოლოდ მესამე ადგილს, როდესაც ამ მხრივ წამყვანი პოზიციები უკავია იტალიასა და ესპანეთს. 2019 წელს საფრანგეთმა მოახდინა 14.2 მილიონი ჰექტოლიტრი ღვინის ექსპორტი, ამავე წელს ესპანეთმა 21.3 მილიონი, ხოლო იტალიამ 21.6 მილიონი ჰექტოლიტრი. მიუხედავ ამისა, ამავე წელს საფრანგეთის შემოსავალმა შეადგინა 11 მილიარდი ა.შ.შ. დოლარი, იტალიის 7.3, ხოლო ესპანეთის 3.1 მილიარდი ა.შ.შ. დოლარი. (Sybille de La Hamaide, 2020)

მიკროზონალური მიწენახეობა-მეღვინეობა - საქართველო და მსოფლიო

ადგილწარმოშობის დასახელების ლოკაცია (აპელაცია) წარმოადგენს გეოგრაფიულ აღნიშვნას, რომლის შიგნით მოქცეულია სხვადასხვა სახის აგროსასურსათო პროდუქტი, რომელიც გამორჩეულია თავისი მახასიათებლებით სხვა მსგავსი პროდუქტებისგან. აპელაციებს ვხვდებით ისეთ ინდუსტრიებში, როგორიცაა: ყველის წარმოება, მეღვინეობა, მაღალალკოჰოლური სასმელი, და ა.შ. ზონების შექმნის მიზანი იყო უნიკალური მახასიათებლებით გამორჩეული პროდუქციის გამოყოფა და აღნიშვნა. დღეს ადგილწარმოშობის დასახელების პროდუქტები მოქცეულნი არიან კონკრეტული გეოგრაფიული მიკროზონის შიგნით და ამ დასახელებით წარმოებული პროდუქტს გააჩნია უფრო მაღალი ღირებულება ვიდრე სხვა ზონაში წარმოებულ პროდუქტს.

მსოფლიოში დღეს უამრავ მიკროზონას შეხვდებით სხვა-

დასხვა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტისთვის შექმნილს, მაგრამ ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი მიმართულება ესაა მეღვინეობა. დღეს მსოფლიო მეღვინეობის თითქმის ყველა ქვეყანაში შეხვდებით უნიკალურ ზონებს, რომლის შიგნით წარმოებულ ღვინოებს გააჩნიათ ისტორიულ-კულტურული ღირებულება და სხვა წარმოებულ პროდუქტთან შედარებით მაღალი ფასი. მაგალითისთვის: საფრანგეთში 360 ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინო იწარმოება, რომელთა შიგნითაც მოქცეულია ისეთი პოპულარული მიკროზონები, როგორიცაა: ბორდო, ბურგუნდია, შატო მარგო, მედოკი და სხვა. მიკროზონის უპირატესობა კარგად არის წარმოჩენილი შემდეგ სტატისტიკაში: 2019 წლის მონაცემებით საფრანგეთში 1 ჰექტარი სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფასი 5000-20000 ევრომდე მერყეობს, მაგრამ უნიკალურ სავენახე მიკროზონებში ეს ფასი გაცილებით მაღალია. მაგალითად: ბურგუნდიის უმეტეს ნაწილში ერთი ჰექტარი მიწის ფასი 13000-73000 ევრომდე მერყეობს, ხოლო ისეთ უნიკალურ ზონაში როგორიცაა: პაუილაკი (Pauillac) საშუალოდ 1 ჰექტარი ვენახის ფასი 2.2 მილიონი ევროა, ხოლო ამ ზონაშივე საუკეთესო ვენახი 2019 წელს 1 ჰექტარი 3.6 მილიონ ევროდაც გაიყიდა. ამ ზონაში წარმოებული ღვინის საშუალო ფასია: 40 ევროდან დაწყებული და შესაძლებელია რამდენიმე ათას დოლარზე ავიდეს. ეს ყველაფერი განაპირობა პირველ რიგში უნიკალური ზონების ჩამოყალიბებამ და მეორე ამ ზონების საერთაშორისო აღიარებამ. (Chris Mercer, 2019).

საქართველოში დღეს 24 მევენახეობა-მეღვინეობის მიკროზონაა დარეგისტრირებული. ამ ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინოებიდან 18 მდებარეობს კახეთში, თითო-თითო კი ქვემო და შიდა ქართლში, იმერეთში, საგერელოში, რაჭასა და ლეჩხუმში. ამ ზონებიდან კარდენახი წარმოადგენს შემავრებული ღვინის ადგილწარმოშობის დასახელებას, ატენური კი ცქრიალა ღვინოა. თითოეულ ამ ზონას გააჩნია უნიკალური მახასიათებლები და პოპულარობით სარგებლობს ადგილობრივ და საერთაშორისო ბაზრებზე.

ღვინის ეროვნული სააგენტოს 2020 წლის ანგარიშის მიხედ-

ვით ყველაზე დიდი რაოდენობით ექსპორტირებულია შემდეგი ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინოები: ქინძმარაული 18 676 195 ბოთლი, წინანდალი - 4 458 503 ბოთლი, მუკუზანი - 4 140 627 ბოთლი, ახაშენი - 1 344 052 ბოთლი, ხვანჭკარა - 987 530 ბოთლი, ტვიში - 254 736 ბოთლი, ყვარელი - 120 318 ბოთლი და ნაფარელი - 100 695 ბოთლი. (ღვინის ეროვნული სააგენტო, 2021).

საქართველოს მეღვინეობა-მევენახეობის მიკროზონალური პოტენციალის ოპტიმალური გამოყენების გზები

ღვინის ხარისხის გაუმჯობესებისთვის და ერთი ბოთლი ქართული ღვინის ფასის ასანევიად აუცილებელია ცვლილებების განხორციელება, მიკროზონალურ მეღვინეობაში. იმის გათვალისწინებით, რომ ჩვენი მეღვინეობის ისტორიული მაქსიმუმი წარმოადგენდა დაახლოებით 150-160 ათასი ჰექტარი, რაც დაახლოებით 500-700 ათასი ტონა ყურძნის წარმოებაა. ეს რაოდენობაც მიღწეული იყო წინა საუკუნის 80-იანი წლების ინტენსიური მევენახეობის პირობებში, როდესაც საქართველოში გეგმის ქარბი შესრულება ხდებოდა. ეს ნიშნავს, რომ ჩვენ არ გაგვაჩნია რაოდენობრივი წარმოების პოტენციალი, შესაბამისად ჩვენი ეკონომიკური ორიენტირი უნდა გახდეს ხარისხობრივი წარმოება. ამის მისაღწევად კი აუცილებლობას წარმოადგენს ჩვენი ბუნებრივ-ეკოლოგიური პოტენციალის სრულად გამოყენება. სწორედ ამაში დაგვეხმარება არსებული ადგილწარმოშობის დასახელების ზონების განვითარება და ახალი ზონების ჩამოყალიბება.

1) არსებული მიკროზონების განვითარება - მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში დიდი რაოდენობით იწარმოება ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინო და ბოლო წლებში სახელმწიფოს მხრიდან ხდება კონტროლის მექანიზმების განვითარება, კანონდმებლობაში კვლავ გაგვაჩნია პრობლემები.

მაგალითისთვის, დღეს საქართველოში არ არსებობს მიკროზონა, რომელშიც იქნება ვალდებული ვანარმოთ კასრის ღვინო. თანამედროვე ბაზრებზე დიდი პოპულარობით სარ-

გებლობს კასრში დაძველებული ღვინის წარმოება, მათ შორის საქართველოში დიდი პოპულარობით სარგებლობს კასრში დაძველებული ღვინოები, როგორიცაა მუკუზანი, წინანდალი, ყვარელი და სხვა. თუ გვინდა, რომ ჩვენი არსებული მიკროზონები განვავითაროთ, უნდა შევქმნათ მიკროზონის შიგნით ხარისხობრივი მაჩვენებელი, რომელიც დაავალდებულებს მწარმოებელს ღვინის მუხის კასრში დაძველებას. შედეგად მივიღეთ პრემიუმ ხარისხის ღვინოს და ჩამოვყალიბებთ ისეთ ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინოს, რომელიც კონკურენციას გაუწევს იტალიურ ბაროლოს, ფრანგულ ბორდოს და ბურგუნდიას, პორტუგალიურ დურუს და ა.შ. (Carew, R., & Florkowski, W. J. 2010)

არსებული მიკროზონების განვითარებისთვის უნდა მოხდეს პირველ რიგში კანონმდებლობის დახვეწა, მსხვილი და ვიწრო მიმართულების ზონების გადარჩევა (ზონა-ზონის შიგნით), ამ ყველაფრით მივიღებთ მაღალი და უმაღლესი ხარისხის მიკროზონებს. მაგალითისთვის: საფრანგეთში არის ბორდოს ღვინის რეგიონი, რომლის შიგნითაც შედარებით მცირე ზონაა მედოკი და თვითონ მედოკის შიგნით კი გამოყოფილია უფრო მაღალი ხარისხის მიკროზონები, როგორიცაა შატო მარგო, სეინტ ჯულიენი და სხვა. დღევანდელი მდგომარეობით ჩვენ მოვახდინეთ მიკროზონების გამსხვილება და შედეგად მივიღეთ დიდი მევენახეობის ზონები, რომლებშიც გამოყოფილი აღარაა მაღალი ხარისხის წერტილები. გარდა ამისა ჩვენს მიკროზონებში აღარაა სავალდებულო დაძველების პერიოდები. მაგალითისთვის: მუკუზნის ღვინო აუცილებლად უნდა ყოფილიყო კასრში დაძველებული, რომ ეტიკეტზე გამოგვეყენებინა აღნიშვნა „ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინო - მუკუზანი“. დღეს ეს პუნქტი ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინის წარმოების პუნქტში ამოღებულია და შესაძლებელია აწარმოო მუკუზანი, რომელსაც შეხებაც კი არ ქონია მუხის კასრთან. შესაბამისად, ღვინის ხარისხობრივი მაჩვენებელი იწვევს დაბლა და ამას გავლენა აქვს მთლიან მუკუზნის წარმოების ეკონომიკურ მდგომარეობაზე. თუ ჩვენ შევძლებთ, რომ განვავითაროთ მიკროზონალური მე-

ვენახეობა და დავუბრუნოთ ის ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაც მას ისტორიულად გააჩნდა, მივიღებთ მაღალი ხარისხის პროდუქტს, რომელიც იქნება მსოფლიო ბაზარზე კონკურენტუნარიანი, ექნება მისაღები ფასი და მასზე მოთხოვნა გაიზრდება.

ახალი ზონების ჩამოყალიბება - საქართველოში დღეს 24 ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინოა რეგისტრირებული, საიდანაც უმეტესობა კახეთის რეგიონშია მოქცეული. ჩვენ თავისუფლად შეგვიძლია ვთქვათ, რომ საქართველოს აქვს პოტენციალი ეს რაოდენობა გააორმაგოს და ჩამოაყალიბოს ახალი მიკროზონები. ამას განაპირობებს შემდეგი ფაქტორები:

ა) საქართველოში აბორიგენულ ჯიშთა ბიომრავალფეროვნება - საქართველოს ტერიტორიაზე დღეს 500-ზე მეტი აბორიგენული ჯიშია აღმოჩენილი, სანარმოოდ ჩვენ მხოლოდ მცირე ნაწილს ვიყენებთ.

რეგიონი	ვაზის ჯიშთა რაოდენობა
კახეთი	80
იმერეთი	74
ქართლი	72
სამეგრელო	60
გურია	59
აჭარა	53
აფხაზეთი	51
რაჭა-ლეჩხუმი	50
მესხეთი	26

**ცხრილი N 1 - საქართველოში რეგიონების მიხედვით
ვაზის გენოფონდი**

მიუხედავად საქართველოში გავრცელებული ჯიშთა მრავალფეროვნებისა დღეს არსებულ მიკროზონებში მხოლოდ რამდენიმე ჯიშს ვიყენებთ, რაც მიუთითებს, რომ ჩვენ კიდევ უფრო დიდი პოტენციალი გაგვაჩნია ახალი სახეობის ღვინოების წარმოებისთვის.

ბ) ნიადაგობრივი ფონდი - თენგიზ ურუშაძე წერს: „ნიადაგი ესაა ბუნებრივ-ისტორიული სხეული, რომელსაც გააჩნია ნაყოფიერება“. საქართველოში მიწა ყოველთვის იყო, ერთი მხრივ, ნაყოფიერი, პროდუქტის მომცემი ორგანიზმი, მეორეს მხრივ კი აერთიანებს ბუნებას და გააჩნია დიდი ისტორია. მისი განცხადებით „საქართველო ნიადაგების ნამდვილი მუზეუმი“. საქართველო უნიკალურია, რადგანაც მცირე ტერიტორიაზე გავრცელებულია თითქმის ყველა სახის ნიადაგი.

გ) მეღვინეობათა უნიკალური რეგიონები - იმის გარდა, რომ საქართველოში გაგვაჩნია მევენახეობის არსებული მიკროზონები, ჩვენ ასევე გაგვაჩნია პოტენციალი განვავითაროთ და დავამატოთ ახალი ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინოები. ამას განაპირობებს რეგიონთა მრავალფეროვნება, რომელთაც დამახასიათებელი მევენახეობისა და მეღვინეობის უნიკალური კლიმატი, ნიადაგი და კულტურა გააჩნიათ. რეალურად სწორედ ამ სამი კომპონენტის გაერთიანებით მიიღება უმაღლესი ხარისხის ღვინო, რაც იძლევა მაღალ ეკონომიკურ სარგებელს. გარდა კახეთისა, სადაც კვლავ გვაქვს პოტენციალი ქვევრის ღვინის რეგიონების გამოყოფისა და განვითარებისა და ყველაზე მეტი მიკროზონაა წარმოდგენილი, ჩვენ კვლავ გვაქვს საშუალება განვავითაროთ ქვემო ქართლი, რომელიც რეალურად კულტურული ვაზის სამშობლოა, განვავითაროთ მესხეთი თავისი ტერასული მევენახეობის კულტურით, განვავითაროთ და წინ წამოვწიოთ იმერული მევენახეობის რეგიონები, რომლებშიც თავისი ნაწილი ჭურის ღვინომაც შესაძლოა დაიმკვიდროს და ა.შ. (კოლუაშვილი, პაატა, არაბიძე, ლადო. (2019))

დ) ახალი მიკროზონები როგორც რეგიონის მდგომარეობის გაუმჯობესების საშუალება - ახალი მიკროზონების წარმოშობა რეგიონში გააჩენს მოთხოვნას როგორც ყურძენზე ასევე,

ყურძნისა და ღვინის წარმოებისთვის ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურასა და ადამიანური რესურსზე. შესაბამისად ახალი მიკროზონების შიგნით შეიქმნება ახალი სამუშაო ადგილები, გაუმჯობესდება ინფრასტრუქტურა, ეს კი დიდ ეკონომიკურ გავლენას მოახდენს რეგიონზე. გარდა ამისა მოახდენს ფინანსურ ცირკულაციის განვითარებას, რაც გამოიწვევს რეგიონის ეკონომიკურ სტაბილურობას. მაგალითისთვის, დღეს საქართველოში ყველაზე პოპულარულ ზონებად ითვლება: წინანდალი, მუკუზანი და ქინძმარაულის ზონა - სწორედ ამ ზონებშია მოქცეული საქართველოს მსხვილ მწარმოებელთა უმეტესობა და მათი ვენახების დიდი ნაწილიც ამ მიკროზონებს ეკუთვნის, შესაბამისად თავიანთი წარმოებებისთვის სახელმწიფოს ხელშეწყობით გაკეთდა სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის მონესრიგება და შეიქმნა დასაქმებისთვის ხელსაყრელი გარემო. კახეთის რეგიონში მცხოვრები მოსახლეობის დიდი ნაწილი სწორედ ამ ვენახებში და ღვინის საწარმოებშია დასაქმებული.

ე) ახალგაზრდების სოფლად დაბრუნების ერთ-ერთი გზა - საქართველოში დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ შეიმჩნევა სოფლების (განსაკუთრებით კი დასავლეთ საქართველოსა და მთიანი რეგიონის) ახალგაზრდებისგან დაცარიელების ტენდენცია. ბოლო წლებში მეღვინეობის ახალი ზონების ჩამოყალიბებამ კი აჩვენა, რომ ახალგაზრდები აქტიურად უბრუნდებიან რეგიონებს და იწყებენ ღვინის წარმოებაში ჩართვას. მაგალითისთვის, ბოლნისში ადგილწარმოშობის ღვინის შექმნის შემდეგ რამდენიმე ახალგაზრდა ჩაერთო ღვინის წარმოებაში, ბევრი ახალგაზრდა დაბრუნდა რაჭაში და ხვანჭკარის წარმოებას მიჰყო ხელი და ა.შ. ახალგაზრდების სოფლის მეურნეობაში ჩართულობა მოგვცემს ძლიერ ადამიანურ რესურსს და ხელს შეუწყობს როგორც რეგიონის ეკონომიკურ ასევე სოციალურ განვითარებას.

ეს ყველაფერი კი მიუთითებს, რომ საქართველოში ახალი მეღვინეობის ზონების გამოყოფას ალტერნატივა არ აქვს, ის გააუმჯობესებს სოციალურ და ეკონომიკურ მდგომარეობას, განავითარებს რეგიონებს, შექმნის დასაქმების პერსპექტივებს

და, რაც მთავარია, ქართულ ღვინოს გაუმჯობესებს ხარისხს, გაზრდის ფასს და უფრო ცნობადს გახდის მსოფლიო ბაზრებზე.

დასკვნა

თუ შევაჯამებთ ზემოთ მოყვანილ ინფორმაციას, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ საქართველოში ბევრი სამუშაოა ჩასატარებელი მეღვინეობის კიდევ უფრო განვითარებისთვის. ჩვენ გვაქვს პოტენციალი ჩვენი პროდუქტის ღირებულება როგორც ადგილობრივ ისე საერთაშორისო ბაზარზე გავზარდოთ, წარმოებული ღვინის ხარისხი გავუთანაბროთ ფრანგული ღვინის ფასების სეგმენტს და შევქმნათ მსოფლიოში აღიარებული ღვინის ახალი ბრენდები. ამისთვის კი საჭიროა მოვახდინოთ ჩვენთან არსებული მიკროზონების მიმართ მიდგომების გამკაცრება, ხარისხის მაქსიმალური კონტროლი და ახალი ზონების ჩამოყალიბება. ახალი და განვითარებული ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინო მოგვცემს უმაღლესი ხარისხის ღვინის წარმოების შესაძლებლობას და მეტად დავუახლოვდებით იმ მოთხოვნებს, რასაც მაღალფასიანი ღვინის სეგმენტი ითხოვს.

წარმატებული მიკროზონალური სისტემის ჩამოსაყალიბებლად კი აუცილებელია გავითვალისწინოთ ის საერთაშორისო გამოცდილება, რომელიც გააჩნია წარმატებულ ქვეყნებს, მაგალითად: საფრანგეთს, იტალიას. უნდა ჩამოვაყალიბოთ ზონის შიგნით ძლიერი უფრო მიკროტერიტორიული ადგილწარმოშობის დასახელების ღვინოები, რომლებსაც მოვაპოვებინებთ საერთაშორისო აღიარებას.

ახალი და განვითარებული მიკროზონები ჯამურად მოგვცემს ახალი დასაქმების პერსპექტივებს, პროდუქციის ცნობადობის ამაღლებას, ღვინის ხარისხის გაუმჯობესებას და, რაც მთავარია, ქართულ ღვინოს გახდის კონკურენტუნარიანს.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Lado Arabidze (2019). "Economic analysis of International Markets for Georgian Wines". *Agri-Tech Economics*, 110.
2. Sybille de La Hamaide. (2020), French Wine and Spirits Exports Hit Record in 2019, Tougher Year Looms. Reuters (<https://www.reuters.com/article/uk-france-wine-exports-idUKKBN2061BX>)
3. ღვინის ეროვნული სააგენტო (2021), ანგარიში 2020 წელი
4. Chris Mercer. (2019) Prices for Top French Vineyards Rise Again in 2018 (Decanter)
5. Carew, R., & Florkowski, W. J. (2010). The importance of geographic wine appellations: hedonic pricing of burgundy wines in the British Columbia wine market. *Canadian Journal of Agricultural Economics/Revue canadienne d'agroéconomie*, 58(1), 93-108.
6. კოლუაშვილი პაატა, არაბიძე ლადო. (2019). „ინოვაციები მეღვინეობაში - საერთაშორისო გამოცდილება“. სტუ-ს კონფერენცია: „გლობალიზაცია და ბიზნესის თანამედროვე გამოწვევები“

REFERENCES:

1. Lado Arabidze (2019). "Economic analysis of International Markets for Georgian Wines". *Agri-Tech Economics*, 110.
2. Sybille de La Hamaide. (2020), French Wine and Spirits Exports Hit Record in 2019, Tougher Year Looms. Reuters (<https://www.reuters.com/article/uk-france-wine-exports-idUKKBN2061BX>)
3. Georgian National Wine Agency (2021), Report 2020
4. Chris Mercer. (2019) Prices for Top French Vineyards Rise Again in 2018 (Decanter)
5. Carew, R., & Florkowski, W. J. (2010). The importance of geographic wine appellations: hedonic pricing of burgundy wines in the British Columbia wine market. *Canadian Journal of Agricultural Economics/Revue canadienne d'agroéconomie*, 58(1), 93-108.
6. Koghugashvili, Paata, Arabidze, Lado. (2019), "Innovations in Winemaking – International Experience". GTU Workshop: "Globalization and Modern Challenges of Business"

OPTIMIZATION OF GEORGIAN MICROZONAL VITI-VINICULTURE POTENTIAL

Paata Koguashvili

Professor, Georgian Technical University

E-mail: paata_koguashvili@hotmail.com

Lado Arabidze

Doctorate at Georgian Technical University

E-mail: Ladomet14@gmail.com

RESUME

The article discusses Georgian microzonal vini-viticulture potential. We have described Georgian wine denomination of origin production and trends. Also, we have analyzed the current situation and perspectives of micro zone agriculture. The appellation wines are different from table wines and has the international economic value. We have provided evidence with the example of local and international experience, that the development of the wine appellations is one of the best ways to develop wine economics. We have made conclusion about the advantages of this kind of wines. In the end we provided the recommendations about studying, developing and forming wine microzones.

Both based on the experience of Georgian and international countries we have analyzed all the opportunities that microzonal agriculture, especially appellation wines have. We have discussed the theoretical and practical aspects of the Georgian winemaking and possibilities to develop Georgian viticulture with the help of Micro zones.

In the article we have analyzed how the development of the current wine microzones and establishment of new appellations can develop both social and economic situation of Georgian winemaking. How both of the cases affect the region.

The purpose of the development of micro regional winemaking

is to increase the quality of wine production, also to create better quality control mechanisms and of course to make Georgian wine more popular on domestic and international markets. The development of micro zonal winemaking can be established with the help of international and local wine professionals and with the help of international experience.

In the end of the article we have summarized all the possibilities that we have discussed in the main part of the article and we have made recommendations for Georgian wine industry. All these possibilities can give us the possibilities to increase the economic profit and to develop the social situation of wine regions.

Keywords: Wine Denomination of Origin, AOC, Microzonal Agriculture, Viti-Viniculture, Wine Economics.